

Predmet: Kalinovik

Viši sud u Beogradu – Odeljenje za ratne zločine

Broj predmeta: K. Po2 3/19

Krivično delo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142, st. 1 KZ SRJ

Okrivljeni: Dalibor Krstović

Glavni pretres: 15.04.2021.

Završna reč tužioca

U završnoj reči, zamenica tužioca za ratne zločine, ostala je u celosti pri navodima iz optužnice, ocenivši da je tokom postupka dokazano da je okrivljeni izvršio krivično delo za koje se tereti. Ukazala je da je u avgustu 1992. godine, odnosno u vreme izvršenja dela, postojao nemeđunarodni oružani sukob u BiH između VRS i Armije BiH, te da je tim sukobom bila zahvaćena i opština Kalinovik. Okrivljeni je u to vreme bio pripadnik VRS, dok je oštećena „B1“ bila civil bošnjačke nacionalnosti koja nije uzimala učešće u neprijateljstvima, te da je bila zatočena u prostorijama OŠ „Miladin Radojević“ u Kalinoviku. Odbranu okrivljenog ocenila je kao neosnovanu i suprotnu izvedenim dokazima. Naime, okrivljeni je negirao izvršenje krivičnog dela za koje se tereti, navodeći da je bio tokom jula meseca 1992. godine na ratištu u Trnovu, da je došlo do velike ofanzive muslimanske vojske, te da je sa svojom jedinicom bio raspoređen iznad svog sela Ruđice u kojem su mu bili otac, dva strica i još rođaka. Sa položaja su se povukli 2. avgusta 1992. godine prema Kalinoviku, a sa njim su bili i njegovi saborci Zoran Popović, Nenad Ćiro i Nenad Jokić. Čuo je da se u Kalinoviku, u nekoj školi, nalaze Muslimani koji treba da se razmene za otete Srbe, pa je sa svojim saborcima otišao do te škole da se raspita za članove svoje porodice. Ušli su samo u hodnik škole, gde je video žene i decu koji su tu sedeli na klupama, te mu je jedan oficir rekao da ništa ne može da mu kaže u vezi ljudi iz mesta Ruđice. Odatle je otišao u kasarnu i sutra dan je njegova jedinica prebačena na ratište na lokaciju Dobro Polje. Svedoci odbrane Nenad Ćiro i Nenad Jokić, po mišljenju tužilašta, nisu uspeli da rasvetle navodni razlog odlaska okrivljenog u školu u Kalinoviku kako bi se navodno raspitao za svoju rodbinu, jer su njoj bili zatočeni Muslimani. Možda je optuženi i bio jednom u školi sa svedocima, ali je sasvim izvesno da je u školu dolazio i bez njih, a u tom smislu je i svedok Nenad Ćiro i naveo da mu nije poznato da li se okrivljeni vraćao u školu. Oštećena „B1“ je dala detaljan, jasan i nedvosmislen iskaz u kom je navela da je u učionicu u kojoj je bila došao okrivljeni, da ju je pozvao imenom, da ga je ona prepoznala i čak pitala „Jesi li to ti Dado?“ na šta je on to potvrdio i pitao je za muža. Sledeće večeri su je pozvali u hodnik gde je videla okrivljenog, koji ju je odveo u drugu učionicu, gde se, zbog njegovih pretnji upućenoj njenoj deci, skinula. Zatim je detaljno opisala na koji način ju je optuženi silovao, i kako je to učinio nakon njega još jedan vojnik koji je došao sa njim. Navode oštećene potvrdili su u svojim

iskazima svedoci „B2“, „B3“, „B4“, „B5“, „B7“, svedoci, sada pokojna Hasnija Hatović, Zijo Hadžić, Naza Pervan i Fadila Hatić. Tako je npr. svedokinja „B5“ koja je bila zatočena zajedno sa oštećenim, navela je da su iz te prostorije izvođene žene i silovane, te da joj je poznato da je oštećena „B1“ izvedena i silovana. Na okolnosti same inkriminisane radnje nad oštećenom, kao i posledicama, svoj nalaz i mišljenje dao je i veštak neuropsihijatrijske struke, navodeći da je oštećena vrlo teško psihotraumatizovana, da je trpela duševni bol i da kao posledicu doživljenog ima umanjnje opšte životne sposobnosti od 45%.

Zamenica tužioca za ratne zločine apelovala je na sud da optuženog najstrožije kazni, obzirom da je silovanje najgrublje kršenje idividualnih ljudskih prava, prava na lično dostojanstvo i slobodu izbora. U isto vreme, silovanje zatočenog lica, uz to još i poznatog, druge nacionalnosti, daje novu dimenziju izvršenog krivičnog dela i njegovu težinu podiže na jedan novi nivo. Oštećena je „pogutala“ svoj strah i stid i pristala da svedočeći, ponovno preživljava užase kojima je bila izložena, a prisutni u sudnici su bili svedoci njenih suza. Zbog svega navedenog, predložila je sudu da okrivljenog oglasi krivim i osudi na kaznu zatora u trajanju od osam godina.

Završna reč punomoćnice oštećene „B1“

U završnoj reči, punomoćnica oštećene „B1“ navela je da se pridružuje završnoj reči tužilaštva i ukazala na neosnovanost navoda odbrane okrivljenog kako nikada nije ulazio u školu te da oštećenu ne poznaje. Naime, svedoci „B4“ i Miladin Lalović, koji su bili stražari u OŠ „Miladin Radojević“ u Kalinoviku, dok su u istoj bili zatočeni bošnjački civili, potvrđuju da je okrivljeni ulazio u školu. Svedok Miloš Valentić, koji je takođe bio stražar, takođe je naveo da su u školu ulazili razni vojnici, i da stražari nisu mogli da spreče njihov ulazak. Stražari su imali saznanja da je oštećena silovana, a okrivljeni je jedina osoba na koju su svedoci ukazivali kao na izvršioca. U odnosu na imovinsko-pravni zahtev koji je oštećena istakla i precizirala, ukazala je na potrebu da se o istom odluči u krivičnom postupku, imajući u vidu činjenicu da bi oštećena, ukoliko bude bila upućena da isti ostvaruje u parničnom postupku, morala da otkrije svoj identitet, što ne želi da učini. Takođe je ukazala na posledice izvršenog krivičnog dela, da je oštećena bila stara dvadesetdevet godina u vreme izvršenja, te da posledice trpi i trpeće do kraja života.

Završna reč branioca okrivljenog

Branilac okrivljenog naveo je u završnoj reči da tokom postupka nije dokazano da je njegov branjenik izvešio krivično delo za koje se tereti. Ukazao je da je optužnica zasnovana na iskazima svedoka koji su ispitani pred tužilaštvom BiH, a da tim ispitivanjima nisu prisustvovali ni okrivljeni ni njegov branilac, pa se na takvim iskazima ne može zasnovati presuda. Analizom i ocenom iskaza svedoka, ne može se van razumne sumnje utvrditi da svedoci potvrđuju navode optužnice. Takođe, iskaz oštećene, obzirom da je dat putem video linka, nije način da se u potpunosti može sagledati njeno psihičko stanje, kako bi se moglo utvrditi da li ista govori istinu,

posebno iz razloga jer se njen iskaz u pogledu bitnih činjenica razlikuje od odbrane optuženog. Tako oštećena navodi da se kritični događaj desio krajem avgusta 1992. godine, mada nije u mogućnosti da se seti tačnog datuma, dok optuženi navodi da je u Kalinovik, u školu došao 2. avgusta 1992. godine. Oporio je način na koji je oštećena, predočavanjem fotografija, prepoznala okrivljenog. Predložio je sudu da okivljenog oslobodi od krivične odgovornosti.

Završna reč okrivljenog

U završnoj reči, okrivljeni Dalobor Krstović naveo je da prihvata završnu reč svog branioca, da se ne smatra krivim i da je njegova savest apsolutno čista.

Objavljivanje presude zakazano je za 13. maj 2021. godine, sa početkom u 10:00 časova.

Fond za humanitarno pravo